

Vaughan Gething AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: VG-0320-20

Dai Lloyd AS
Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

30 Hydref 2020

Annwyl Dai,

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 7 Hydref yn tynnu sylw at bryderon a godwyd gyda chi ynglŷn â gwasanaethau trawma ac orthopedig yng Nghymru. Mae Dr Aeneas O’Kelly, Llywydd Cymdeithas Orthopedig Cymru wedi ysgrifennu ataf hefyd ynglŷn â gwasanaethau trawma ac orthopedig ledled Cymru.

Wrth reoli gwasanaethau trawma ac orthopedeg, rwy’n cytuno bod angen ystyried y gwahanol ofynion – mae’r naill yn cynnig yr her o ddarparu gofal heb ei gynllunio a’r llall yn wasanaeth gofal wedi’i gynllunio. Rwyf wedi sefydlu grŵp i adolygu’r llwybr cyhyrsgerbydol yn gyfan, gan gynnwys trawma, ac fel rhan o’r adolygiad hwn, byddwn yn disgwyl i’r pwyntiau a godwyd gennych yn eich llythyr gael eu trafod i ryw raddau. Bydd angen i’r adolygiad hwn weithio gyda Grŵp Strategol y Rhaglen Archwilio Toresgyrn yn sgil Cwmpïadau ac Eiddilwch y sonnir amdano isod i sicrhau bod pob maes yn cael ei gynnwys.

Cafodd Rhwydwaith Trawma De Cymru ei lansio ddydd Llun 14 Medi 2020. Diffinnir trawma mawr fel anafiadau lluosog a difrifol a allai arwain at anabledd neu farwolaeth. Gallai’r rhain gynnwys anafiadau difrifol i’r pen, anafiadau lluosog wedi’u hachosi mewn gwrthdrawiad traffig ffyrdd, damweiniau diwydiannol, cwmpïadau, anafiadau yn sgil ymosodiadau gyda chyllell neu ddryll. Mae modelau clinigol a gweithredol wedi cael eu datblygu i sicrhau bod gofal o ansawdd uchel yn cael ei ddarparu ar hyd llwybr triniaeth y claf, o’r cyfnod cyn ei dderbyn i’r ysbyty i’r cyfnod adsefydlu. Mae’r dangosyddion gwasanaeth yn elfen allweddol o’r modelau hyn, gan roi amlinelliad o’r disgwyliadau o ran y gwasanaeth a ddarperir ym mhob safle a byddant yn cael eu monitro gan y Rhwydwaith. Nid yw’r dangosyddion hyn yn ymwneud ag orthopedeg yn unig, ond bydd orthopedeg yn arbenigedd pwysig ar gyfer darparu gofal trawma mawr yng Nghymru. Oherwydd hynny, bydd gofal ar bob lefel yn cael ei fonitro drwy gyflwyno gwybodaeth i’r Rhwydwaith Ymchwil Archwiliadau Trawma ac adrodd i’r Rhwydwaith. Bydd hyn yn helpu i nodi lle y mae llwybrau gofal yn amrywio a bydd hefyd yn caniatáu inni ganolbwyntio ar fuddsoddi er mwyn sicrhau gwelliannau systematig mewn gofal.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Gall trawma mewn orthopedeg amrywio o dorri bys i dorri'r asgwrn cefn, ac mae'n cynnwys torri gwddf y forddwyd, sy'n anaf difrifol sy'n gyffredin ymysg yr henoed a chyflwynir data amdano ar lefel y DU gan Goleg Brenhinol y Meddygon. Ers nifer o flynyddoedd, mae ysbytai Cymru wedi bod ar ei hôl hi o gymharu eu canlyniadau clinigol a'r rhai ai gofnodir mewn ysbytai yn Lloegr, yn rhannol oherwydd y buddsoddiad a wnaed mewn gwasanaethau a ddatblygwyd drwy'r model cyllido "Arferion Gorau" sydd ar waith. Mae Llywodraeth Cymru wedi cefnogi'r gwaith o nodi a lleihau'r amrywiaeth o ran arferion a chanlyniadau i gleifion sydd wedi torri gwddf y forddwyd drwy Grŵp Strategol y Rhaglen Archwilio Toresgyrn yn sgil Cwympiadau ac Eiddilwch. Mae'r grŵp hwn yn cynnwys aelodau o nifer o broffesiynau ac yn cael ei gadeirio gan Dr Chris Jones, gyda Dr Inderpal Singh o Fwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan wedi'i benodi'n Arweinydd Clinigol yn ddiweddar.

Mae'r gyd-ddibyniaeth rhwng gwasanaethau trawma orthopedig heb eu cynllunio a gwasanaethau dewisol yn allweddol i'r broses o ddatblygu modelau staff addas, recriwtio staff o ansawdd uchel a chyflawni cynlluniau gweithredol ym mhob system iechyd. Mae monitro cynlluniau cyflawni byrddau iechyd, a chraffu arnynt, yn arfer sydd wedi'i sefydlu ers amser gan Lywodraeth Cymru ac mae gwasanaethau trawma wedi cael eu cynnwys fel gwasanaeth hanfodol y mae angen eu diogelu yn ystod y pandemig COVID-19. Fel y soniwyd uchod, byddant hefyd yn cael eu cynnwys yn yr adolygiad cyhyrsgerbydol sy'n mynd rhagddo ar hyn o bryd.

Yn gywir,

Vaughan Gething AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services